

NATURAL ORIGINS

Göçmen Geçmişli Gençler Arasında Girişimciliğin Teşviki, Doğal Ürünlerin Ticaretine Odaklanma

Politika Özeti Önerileri: Göçmen Gençler İçin Girişimcilik Eğitiminde Teknoloji ve İşbirliğinden Yararlanma (Politika Özeti 6)

Proje Numarası: 2022-2-CY02-KA220-YOU-000100524

**Co-funded by
the European Union**

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them."

NATURAL ORIGINS

2

Bu eser Creative Commons Atıf-Ticari Olmayan-Benzer Paylaşım 4.0 Uluslararası Lisansı altında lisanslanmıştır. Uygun atıf sağladığınız, materyali ticari amaçlarla kullanmadığınız ve katkılarınızı aynı lisans altında dağıttığınız sürece materyali paylaşmakta ve uyarlamakta özgürsünüz.

NATURAL ORIGINS

KİMLİK

İş Paketi:	5
Hibe Anlaşması No:	2022-2-CY02-KA220-YOU-000100524
Kısaltma:	Doğal Kökenler
Başlık:	Göçmen Geçmişli Gençler Arasında Girişimciliğin Teşviki, Doğal Ürünlerin Ticaretine Odaklanma
Bağlantı adresi:	www.naturalorigins.eu

3

ORTAKLAR

DOUMAG LTD	Kıbrıs
AVRUPA HİBELERİ ULUSLARARASI AKADEMİ SRL	İtalya
Dalhena Derneği	İspanya
Kapadokya Eğitim ve Araştırma Derneği	Türkiye
MD BRAINNOVATION DANIŞMANLIK TEK ÜYE ŞİRKETİ	Yunanistan
KONNEKTABLE TEKNOLOJİLERİ SINIRLI	İrlanda

Yönetici Özeti

Göçmen gençler arasında girişimcilik, Yunanistan, Kıbrıs, İrlanda, Türkiye, İspanya ve İtalya'nın ekonomik manzarası için hayati öneme sahiptir ve yerel ekonomilere ve kültürel çeşitliliğe katkıda bulunur. Ancak, eğitime, kaynaklara, dil farklılıklarına ve yetersiz destek sistemlerine sınırlı erişim gibi engellerle karşı karşıyadırlar. Doğal ürünler pazarı, geleneksel becerilerle uyumlu ve inovasyon ve sürdürülebilirlik için yollar sunan umut verici bir fırsat sunmaktadır.

4

Yunanistan'da göçmenler nüfusun yaklaşık %12'sini temsil ediyor ve özellikle doğal ürünler sektöründe önemli girişimcilik potansiyeline sahipler. Ancak dil engelleri, sınırlı kaynaklar ve yetersiz destek, ülkenin ekonomik yapısına entegrasyonlarını engelliyor.

İspanya'da eğitim, göçmenleri güçlendirmek için olmazsa olmazdır. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin hızla gelişmesi, göçmen gençlerin karmaşık ihtiyaçlarını karşılayarak eğitim sunumunu kolaylaştırır. Dijital cihazlara ve çevrimiçi öğrenme platformlarına daha iyi erişim, onların yerel ürünlerde iş için teknolojik bilgidен yararlanmalarını sağlar.

Kıbrıs'ta teknoloji, eğitim ve girişimcilik için değerli fırsatlar sunar. Çevrimiçi platformlar ve kurslar, girişimci olmak isteyenlere gerekli becerileri kazandırır. Ancak göçmenler genellikle bu kaynaklara erişimde zorluklarla karşılaşır. İşbirlikçi öğrenme yöntemleri bu boşlukları kapatabilir, daha iyi bir anlayış ve kapsayıcılık sağlayabilir.

İtalya'da, doğal ürünler sektöründe genç göçmenler arasında girişimciliği artırmak için teknoloji ve işbirlikçi öğrenmenin kullanılmasına odaklanılıyor. Dijital platformlar, işbirlikçi öğrenme laboratuvarları ve dijital okuryazarlığı artırma girişimleri, dijital uçurumu ele almayı ve kapsayıcı fırsatlar yaratmayı amaçlıyor.

Türkiye'de göçmen gençler girişimcilik yoluyla ekonomik katkılar için muazzam bir potansiyele sahiptir. Eğitime yetersiz erişim, dil engelleri ve sınırlı iş ekosistemi entegrasyonu gibi engellerle karşı karşıyadırlar. Teknolojiden yararlanmak ve iş birliğini teşvik etmek, girişimcilik eğitimlerini ve entegrasyonlarını artırabilir.

İrlanda'da teknoloji ve iş birliği, göçmen gençlerin karşılaştığı engelleri ele almak için dönüştürücü araçlar olarak görülüyor. Girişimcilik becerileriyle donatılarak ve kapsayıcı yollar yaratılarak, doğal ürün ticaretindeki potansiyelleri açığa çıkarılabilir ve sürdürülebilir ekonomik büyüme teşvik edilebilir.

Bu politika özeti, politika yapıcılar, STK'lar, eğitim kurumları ve iş geliştirme kuruluşları için eyleme geçirilebilir içgörüler sağlamayı amaçlamaktadır. Dijital platformları ve işbirlikçi öğrenme modellerini entegre ederek, girişimcilik eğitime erişimi geliştirmeyi ve göçmen gençlerin doğal ürünler pazarına girişini kolaylaştırmayı, bu ortak ülkelerde sürdürülebilir ekonomik büyümeyi ve sosyal uyumu teşvik etmeyi amaçlıyoruz.

NATURAL ORIGINS

İçindekiler

Yönetici Özeti	4
Giriş	6
Arka Plan	7
Konunun Analizi	9
Politika Önerileri	11
Ek I: Referanslar	15

5

NATURAL ORIGINS

Giriş

Göçmen gençler arasında girişimcilik, Yunanistan'ın ekonomik manzarasının önemli bir bileşenidir ve yerel ekonomilere ve kültürel çeşitliliğe katkıda bulunur. Göçmenler, Yunanistan nüfusunun yaklaşık %12'sini temsil eder ve girişimci girişimler için önemli bir potansiyele sahiptir. Ancak dil engelleri, sınırlı kaynaklar ve yetersiz destek sistemleri gibi zorluklar, ülkenin ekonomik yapısına entegrasyonlarını engeller. Doğal ürünler pazarı, geleneksel beceriler ve bilgilerle uyumlu hale gelirken yenilik ve sürdürülebilirlik fırsatları sunan göçmen girişimciler için umut verici bir yol sunar.

6

NATURAL ORIGINS

Arka Plan

Yunanistan: Yunanistan'ın stratejik konumu, toplam nüfusun yaklaşık %12'sini oluşturan çeşitli bir göçmen nüfusuna yol açmıştır. Göçmen girişimciler perakende, misafirperverlik ve tarım gibi sektörlerde önemli ölçüde katkıda bulunmaktadır. Ancak dil farklılıkları, sınırlı finansal kaynaklar ve yetersiz destek ağları gibi sistemsel engeller tam potansiyellerini engellemektedir. Göçmenlerin yalnızca %30'u girişimcilik eğitimine erişebilmekte ve %20'si yeterli finansal destek almaktadır (Yunan İstatistik Kurumu, Yunanistan Bankası). Tarım ve organik ürünler de dahil olmak üzere doğal ürünler pazarı birçok göçmenin becerileriyle örtüşmekte ve büyüme fırsatları sunmaktadır, ancak mevcut destek sistemleri parçalanmış ve yetersizdir.

7

İspanya: İspanya'da, BİT'yi okuryazarlık ve eğitime entegre etmek göçmen gençlerin iş girişimlerini önemli ölçüde iyileştirebilir. Kamu-özel sektör ortaklıkları bu ihtiyaçlara yenilikçi yanıtlar geliştirerek zorlu ortamlarda etkili okuryazarlık ve eğitim fırsatları sunmuştur. Göçmen gençler, teknoloji ve internet erişiminin yüksek maliyeti, dil engelleri ve yasal statü sorunları gibi sosyoekonomik, yasal ve altyapısal zorluklar gibi engellerle karşı karşıyadır.

Kıbrıs: Teknoloji, Kıbrıs'taki genç girişimciler için paha biçilmez kaynaklar sağlar. StartSmart gibi programlar ve Udemy, Skillshare, Coursera ve Khan Academy gibi platformlardaki çevrimiçi kurslar girişimcilik yolculuklarını destekler. Ancak göçmenler bu teknolojilere erişimde önemli zorluklarla karşı karşıyadır. İşbirlikçi öğrenme yöntemleri bu boşlukları kapatabilir, daha iyi bir anlayış ve kapsayıcılığı teşvik edebilir.

İtalya: İtalya'daki göçmen gençler, dil zorlukları ve daha düşük dijital erişim nedeniyle doğal ürünler sektöründe girişimciliğe yönelik önemli engellerle karşı karşıyadır. Atölyeler ve kültürel değişim programları gibi işbirlikçi öğrenme modelleri, kültürler arası anlayışı ve beceri gelişimini teşvik etmede etkili olmuş ve girişimcilik başarısının artmasına yol açmıştır.

Türkiye: Türkiye, gençlerin eğitim ve girişimcilikte benzersiz zorluklarla karşı karşıya kalmasıyla önemli bir göçmen akınına uğradı. Engeller arasında eğitime yetersiz erişim, dil zorlukları ve iş ekosistemine sınırlı entegrasyon yer alıyor. Birçoğu girişimci niyetler gösteriyor ancak destekten yoksun, bu da hedefli eğitim programlarına ve dijital beceri geliştirmeye olan ihtiyacı vurguluyor.

İrlanda: İrlanda'daki göçmen gençler kaynaklara sınırlı erişim, dil ve kültürel zorluklar ve dijital uçurum gibi engellerle karşı karşıyadır. Girişimcilik eğitimi, onlara gerekli becerileri kazandırmada önemli bir rol oynar. Teknolojideki yenilikler ve iş birliği, bu zorlukların üstesinden gelmek, yaratıcılığı, eleştirel düşünmeyi ve toplum katılımını teşvik etmek için fırsatlar sunar.

NATURAL ORIGINS

Özet:

Bu ülkelerde göçmen gençler, dil zorlukları, sınırlı kaynaklar ve yetersiz destek sistemleri gibi girişimcilğe yönelik ortak engellerle karşı karşıyadır. Doğal ürünler pazarı, girişimci girişimler için önemli bir fırsat sunmaktadır. Teknolojiden yararlanarak, işbirlikçi öğrenmeyi teşvik ederek ve destek ağlarını geliştirerek, politika yapıcılar göçmen gençlerin girişimcilik potansiyelini besleyen, ekonomik entegrasyonu ve büyümeyi teşvik eden kapsayıcı bir ortam yaratabilir.

Konunun Analizi

• Girişimcilik Eğitimi İçin Dijital Platformlar:

- Avrupa genelinde, çevrimiçi platformlar göçmen gençlere girişimcilik eğitimi sağlamada kritik bir rol oynamaktadır. Bu platformlar çok dilli kurslar sunmalı, mobil uyumlu olmalı ve düşük bant genişliğine sahip bağlantılarda erişilebilir olmalıdır.
- Örneğin Yunanistan, İtalya, İspanya, Türkiye, İrlanda, Kıbrıs gibi ülkeler Coursera ve Khan Academy gibi platformlardan yararlanırken, İspanya'nın "Miríadax" platformu göçmen katılımını önemli ölçüde artırdı.
- Ancak birçok göçmen genç, dijital cihazların yüksek maliyeti ve sınırlı internet bağlantısı gibi engellerle karşı karşıyadır. Örneğin Yunanistan'da göçmen hanelerin %50'sinde yeterli dijital cihaz bulunmamaktadır (ITU, 2023).

• İşbirlikli Öğrenme Modelleri:

- İşbirlikçi öğrenme modelleri, göçmen ve yerli gençler arasında karşılıklı öğrenme ve anlayışı teşvik etmek için önemlidir. Bu modeller, ortak iş planlama atölyelerini ve kültürler arası ürün geliştirme projelerini içerir.
- OECD (2023), bu tür ortamların girişimcilik başarı oranlarını %30 oranında artırabileceğini buldu. Almanya'da "Buddy Programı", entegrasyon ve girişimcilik sonuçlarında iyileşme gösterdi ve İtalya'nın Erasmus+ projeleri, bu modellerin etkinliğini daha da kanıtıyor.

• Teknolojiye Erişim ve Dijital Okuryazarlık:

- Kıbrıs, İspanya, İtalya ve İrlanda gibi ülkelerdeki göçmen gençler genellikle uygun fiyatlı cihazlara, güvenilir internete ve dijital okuryazarlığa sınırlı erişimle karşı karşıya kalıyor.
- İspanya'nın "Dijital Sınırlar" çalışması (2023), dijital dışlanmanın göçmenlerin fırsatlara erişimini nasıl etkilediğini vurgulamaktadır. Kıbrıs ayrıca istikrarsız konut ve sınırlı altyapı nedeniyle zorluklarla karşı karşıyadır. Yenilenmiş cihazlar ve uygun fiyatlı internet planları sağlayan İngiltere'nin "Dijital Bölünme" projesi gibi programlar bu sorunlara çözümler sunmaktadır.

• Eğitim ve Dil Engelleri:

- Geleneksel eğitim sistemleri genellikle göçmen gençlerin ihtiyaçlarını, özellikle girişimcilik ihtiyaçlarını karşılamaz. Örneğin Türkiye'de, Türkçe'de sınırlı yeterlilik ve hedeflenen eğitim programlarının eksikliği girişimcilik özelemlerini engeller. Bu boşlukları dijital platformlar aracılığıyla özelleştirilmiş, esnek ve çok dilli eğitim içeriğiyle ele almak uçurumu kapatabilir.
- **Destek Ağları:** Göçmen gençler sıklıkla mentorluk, ağ kurma ve toplum desteğine erişimden yoksundur. Bu sorun, göçmen gençlerin sıklıkla kendilerini yerel iş topluluklarından izole buldukları İrlanda ve Türkiye'de belirgindir. Eğitim kurumları, toplum örgütleri ve özel sektör kuruluşları arasındaki işbirlikleriyle kolaylaştırılan etkili destek ağları, gerekli rehberliği ve kaynakları sağlayabilir.
- **Politika Boşlukları:**
  - Bu da dahil olmak üzere birçok Avrupa ülkesindeki mevcut politikalar göçmen gençlerin girişimcilik programlarına entegrasyonunu tam olarak desteklemiyor. Dil desteği, kültürel entegrasyon ve kişiye özel mali yardım konularını ele alan kapsamlı politika çerçeveleri gereklidir. Düzenleyici süreçleri basitleştirmek ve mali teşvikler sağlamak girişimci girişimlere yönelik engellerin kaldırılmasına yardımcı olacaktır.

Politika Önerileri

1) Dijital Altyapıya Yatırım Yapın:

- Göçmen topluluklarda güvenilir ve uygun fiyatlı internet erişimi için dijital altyapıyı geliştirmeye yönelik kaynaklar ayırın.
- Göçmen nüfusun yoğun olduğu bölgelerde altyapı inşa etmek için yerel yönetimler ve özel paydaşlarla ortaklık kurun.

2) İşbirlikçi Programları Destekleyin:

- Kültürlerarası işbirliğini ve karşılıklı öğrenmeyi teşvik eden ortak eğitim ve girişimcilik girişimlerini kolaylaştırmak.
- Eğitim kurumları ve toplum örgütlerinin desteğiyle, atölye çalışmaları ve projelerde göçmen ve yerli gençleri bir araya getiren programlar geliştirmek.

3) Dijital Okuryazarlığı Artırın:

- Göçmen gençlere yönelik kapsamlı dijital okuryazarlık eğitimi uygulayın.
- Dijital kaynaklar ve eğitmenler içeren toplumsal erişim merkezleri kurun, STK'lar ve özel ortaklarla iş birliği yapın.

4) Uygun Fiyatlı Teknolojiye Erişimi Genişletin:

- Düşük maliyetli veya yenilenmiş cihazlar sağlamak için teknoloji şirketleriyle ortaklık kurun.
- Eğitim ve girişimcilik kaynaklarıyla önceden yüklenmiş, uygun fiyatlı cihazlar ve internet planları sunan girişimleri başlatın.

5) Topluluk Tabanlı Destek Ağlarını Teşvik Edin:

- Deneyimli girişimcileri göçmen gençlerle eşleştiren mentorluk programları geliştirin.
- Yerel iş liderleri ve kurumlarla etkileşim kurarak mentorluk programları oluşturun, etkili iletişim ve rehberlik sağlayın.

6) Sürdürülebilir İş Uygulamalarını Teşvik Edin:

- Doğal ürünler sektöründe sürdürülebilir iş uygulamalarını teşvik etmek.
- Sürdürülebilir uygulamalar konusunda eğitim verin ve çevre dostu girişimleri destekleyin.

7) Dijital Eğitim Metodolojileri:

- Dijital okuryazarlığı, dijital prosedürleri ve yenilikçi metodolojileri destekleyen aşamalı eğitim programları geliştirin.
- Dostça eğitim alanları yaratın ve toplumsal öğrenme alanlarını güçlendirin.

8) Araçlara Erişim:

- Gerekli araç ve gereçleri sağlamak için sosyal girişimler ve kurumsal sosyal sorumluluk programlarıyla iş birliği yapın.
- Bilgisayar ekipmanları için satın alma modelini yeniden düşünün.

9) AB Tarafından Finanse Edilen Dijital Çözümlerden Yararlanın:

- Zaman yönetimini ve odaklanmayı geliştirmek için kendi hızınızda ve çevrimiçi öğrenmeyi teşvik edin.
- Ortak zorluklar ve kolektif stratejiler için öğrenme toplulukları geliştirin.

10) Dijital Öğrenme Araçlarını Entegre Edin:

- Göçmen gençlerin ihtiyaçlarına göre hazırlanmış dijital eğitim materyalleri geliştirin ve dağıtın.
- Bu araçların erişilebilir, kullanıcı dostu ve birden fazla dilde mevcut olduğundan emin olun.

11) Kişiyeye Özel Eğitim Programları Geliştirin:

- Göçmen gençlerin karşılaştığı özel zorlukları ve fırsatları ele alan müfredatlar tasarlayın.
- Proje tabanlı öğrenme ve staj gibi pratik bileşenleri ekleyin.

12) Dil ve Entegrasyon Desteğini Geliştirin:

- Girişimcilik eğitimi destekleyen dil eğitim programları sağlamak.
- Göçmen gençlerin sosyal ve profesyonel ağlar kurmasına yardımcı olacak girişimler yaratın.

13) Destekleyici Politika Çerçevesi Oluşturun:

- Göçmen gençlerin girişimcilik programlarına erişimini sağlayacak düzenleyici süreçleri basitleştirin.
- Göçmen gençlerin özel ihtiyaçlarını dikkate alan kapsayıcı politikalar sağlayın.

14) Topluluk Tabanlı Desteği Kullanın:

- Topluluk örgütlerini göçmen genç girişimciler için destek ağları ve kaynak merkezleri geliştirmeye teşvik edin.
- Atölyeler, seminerler ve ağ oluşturma etkinlikleri düzenleyin.

15) Finansal Okuryazarlığı Güçlendirin:

- Göçmen gençlere finans yönetimi ve krediye erişim konusunda eğitim veren finansal okuryazarlık programları uygulayın.

- Kişiyeye özel atölye çalışmalarını ve kaynaklar sunmak için finans kuruluşlarıyla ortaklık kurun.

16) Pazar Erişimini Kolaylaştırın:

- Göçmen genç girişimcileri yerel ve uluslararası pazarlarla buluşturan platformlar oluşturmak.
- Ticaret fuarları, sergiler ve ağ oluşturma etkinlikleri düzenleyin.

17) Araştırma ve Veri Toplanmasını Destekleyin:

- Göçmen gençlerin girişimcilikteki özel ihtiyaçlarını ve zorluklarını belirlemek için araştırma yapmak.
- Verileri kullanarak politika kararlarını bilgilendirin ve hedeflenen destek programları geliştirin.

18) Yeniliği ve Yaratıcılığı Teşvik Edin:

- Genç göçmen girişimcileri destekleyen inovasyon merkezlerini ve kuluçka merkezlerini teşvik edin.
- Sosyal ve ekonomik sorunları ele alan yenilikçi projelere hibe ve teşvikler sunun.

19) Kültürel Yeterlilik Eğitimini Teşvik Edin:

- Kültürel açıdan duyarlı ve duyarlı girişimcilik destek hizmetlerinin sağlanması amacıyla politika yapıcılara, eğitimcilere ve hizmet sağlayıcılara kültürel yeterlilik eğitimleri sunun.

NATURAL ORIGINS

Çözüm

14

Bu politika özeti, Yunanistan, Kıbrıs, İrlanda, Türkiye, İspanya ve İtalya'da göçmen gençleri girişimcilikte güçlendirmek için teknoloji ve işbirlikçi eğitim stratejilerinden yararlanmanın önemini vurgulamaktadır. Dijital altyapıya yatırım yaparak, işbirlikçi programları destekleyerek, dijital okuryazarlığı artırarak ve uygun fiyatlı teknolojiye erişimi genişleterek göçmen girişimciler için destekleyici bir ortam yaratabiliriz. Ayrıca, toplum temelli destek ağlarını teşvik etmek, sürdürülebilir iş uygulamalarını teşvik etmek ve özel eğitim programları sağlamak, onların başarısı için çok önemlidir.

Ortak ülkeler, göçmen gençlerin karşılaştığı engelleri aşmak için dijital araçları ve işbirlikçi öğrenmeyi entegre etmenin değerini göstermiştir. Yunanistan ve Kıbrıs dijital okuryazarlığı ve altyapıyı geliştirmeye odaklanırken, İspanya dijital eğitim için metodolojilere vurgu yapmaktadır. İtalya çok dilli çevrimiçi platformları ve işbirlikçi öğrenme modellerini savunmaktadır ve Türkiye, özel eğitim programlarına ve politika desteğine olan ihtiyacı vurgulamaktadır. İrlanda, paydaş iş birliği yoluyla kapsayıcı ekosistemleri teşvik etmenin önemini vurgulamaktadır.

Bu kapsamlı önerileri uygulayarak, politika yapımcılar göçmen gençlerin girişimcilik potansiyelini açığa çıkarabilir, Avrupa genelinde ekonomik büyümeyi, sosyal entegrasyonu ve kültürel çeşitliliği teşvik edebilir. Bu işbirlikçi çaba, göçmen gençlerin girişimciler olarak başarılı olmak için ihtiyaç duydukları kaynaklara, desteğe ve fırsatlara sahip olmalarını sağlayarak daha kapsayıcı ve müreffeh bir topluma katkıda bulunacaktır.

Ek I: Referanslar

Adeleye, OO, Eden, CA, & Adeniyi, IS (2024). Yapay zeka çağında yenilikçi öğretim metodolojileri: Kapsayıcı eğitim uygulamalarının bir incelemesi. Dünya İleri Mühendislik Teknolojisi ve Bilimleri Dergisi, 11(2), 069-079. <https://doi.org/10.30574/wjaets.2024.11.2.0091>

Back, TT d., Tinga, AM, Nguyen, P. ve Louwerse, MM (2020). Mağara tabanlı sanal gerçeklikte sürükleyici işbirlikçi öğrenmenin faydaları. Uluslararası Yüksek Öğretimde Eğitim Teknolojisi Dergisi, 17(1). <https://doi.org/10.1186/s41239-020-00228-9>

Yunanistan Bankası (2023). Ekonomik Bülten.

Carpenter, D. ve Munshower, P. (2019). Daha iyi okullar inşa etmek için sınırları genişletmek. Uluslararası Eğitim Yönetimi Dergisi, 34(2), 296-314. <https://doi.org/10.1108/ijem-09-2018-0296>

Cidalia, Dijital Sınırlar: Göç eden kişilerin erişiminde dijital ortamın etkisi. Mevcut yerler: <https://sjme.org/wp-content/uploads/2023/12/INFORME-FRONTIERAS-DIGITALES-FINAL.pdf>(Erişim tarihi 6 Mayıs 2024).

Damoah, OBO (2020). Gana'da genç girişimciliğin olasılığını tahmin eden stratejik faktörler: lojistik regresyon analizi. Dünya Girişimcilik, Yönetim ve Sürdürülebilir Kalkınma Dergisi, 16(4), 389-401. <https://doi.org/10.1108/wjemds-06-2018-0057>

Avrupa Komisyonu (2019). Göçmenlerin Eğitim ve Öğretim Yoluyla Entegrasyonu: En İyi Uygulamalar Kılavuzu.

Avrupa Komisyonu (2022). "Miríadax: Bir Çevrimiçi Öğrenme Platformu Vaka Çalışması."

Avrupa İnovasyon Puan Tablosu (2023).

Eurostat (2023). AB'de Ar-Ge Harcamaları.

Eurostat, "Dijital Ekonomi ve Toplum İstatistikleri - Haneler ve Bireyler", Avrupa Birliği, 2023. Dijital ekonomi ve toplum istatistikleri - haneler ve bireyler - İstatistikler Açıklandı (europa.eu)

Gallego-Arrufat, M., Torres-Hernández, N., García-Martínez, I. ve Domene-Martos, S. (2023). Genç girişimciler için dijital haklar ve sorumluluklar konusunda eğitimsel bir çerçeve. SAGE Açık, 13(4). <https://doi.org/10.1177/21582440231208614>

Geofunders (2014). Başarılı Bir Öğrenme Topluluğunu Ne Oluşturur? Şurada mevcuttur: <https://www.geofunders.org/resources/what-makes-a-successful-learning-community-657>

Yunan İstatistik Kurumu (2023). Göç İstatistikleri.

Uluslararası Göç Örgütü (IOM) (2023). Göçmen Entegrasyon Politikaları.

Uluslararası Göç Örgütü (IOM). (2022). Türkiye'de Göçmen Gençlerin Eğitimi ve Entegrasyonu.

Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) (2023). Dijital Erişim ve Okuryazarlık Raporu.

Kakouris, A. (2009). Girişimcilik eğitimi için çevrimiçi platformlar: bir öğretim tasarımı yaklaşımı. 4. Avrupa Girişimcilik ve Yenilik Konferansı. At: University of Antwerp, Belçika. Cilt: Proceedings 4th European Conference on Entrepreneurship and Innovation.

Kalir, J. (2018). Açık eğitimde eşitlik odaklı tasarım. Uluslararası Bilgi ve Öğrenme Teknolojisi Dergisi, 35(5), 357-367. <https://doi.org/10.1108/ijilt-06-2018-0070>

Kamninga, TM, Masanjala, WH, Bangara, BC, & Mwale, ML (2022). Sosyal ağların Malavi'de genç göçü, yerleşim ve girişimcilik üzerindeki rolü. Göç Mektupları, 19(1), 29-40. <https://doi.org/10.33182/ml.v19i1.1148>

Kibuchi, W., Ogungbe, F., & Madyibi, V. (2023). Yaratıcı hayal gücü atölyeleri aracılığıyla Afrika'daki akademi ve yaratıcı ekonomiler arasındaki işbirliklerinin aracılık edilmesi. Endüstri ve Yüksek Öğrenim, 38(1), 64-71. <https://doi.org/10.1177/09504222231222259>

Lackéus, M. ve Middleton, KW (2015). Girişim yaratma programları: girişimcilik eğitimi ve teknoloji transferi arasında köprü kurmak. Eğitim + Eğitim, 57(1), 48-73. <https://doi.org/10.1108/et-02-2013-0013>

Lewis, KO, Popov, V. ve Fatima, SS (2024). Statik web'den metaverse'e: pandemi sonrası dönemde tıp eğitimini yeniden icat etmek. Annals of Medicine, 56(1). <https://doi.org/10.1080/07853890.2024.2305694>

Lwesya, F. ve Mwakasangula, E. (2023). Covid-19 pandemisi çağında girişimcilik araştırmalarının bilimsel bir analizi. Future Business Journal, 9(1). <https://doi.org/10.1186/s43093-023-00275-4>

Mckinley M. (2023). Çevrimiçi Öğrenmenin 10 Faydası ve Öğrenme Platformlarının Avantajları, Workramp.

Ndou, V., Secundo, G., Schiuma, G. ve Passiante, G. (2018). Girişimcilik eğitimi şekillendirmeye yönelik içgörüler: Avrupa girişimcilik merkezlerinden elde edilen kanıtlar. Sürdürülebilirlik, 10(11), 4323. <https://doi.org/10.3390/su10114323>

OECD (2018). Göçmen Gençlerin Türkiye Ekonomisine Katkılarının Artırılması.

OECD (2023). Göçmen Girişimcilerin Ekonomiye Katkısı.

OECD: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), "2023'te Yerleşme: Göçmen Entegrasyonunun Göstergeleri". Kaynak: <https://www.oecd.org/publications/indicators-of-immigrant-integration-67899674-en.htm>

Snow-Hill, NL, Donenberg, GR, Feil, EG, Smith, DR, Floyd, B. ve Leve, C. (2021). Adalet dahil gençler için bir sağlık geliştirme ve cinsel eğitim programı için teknoloji tabanlı bir

eğitim aracı: geliştirme ve kullanılabilirlik çalışması. JMIR Biçimlendirici Araştırma, 5(9), e31185. <https://doi.org/10.2196/31185>

Türkiye Milli Eğitim Bakanlığı. (2020). Göçmen Gençlere Yönelik Mesleki Eğitim ve Girişimcilik Programları.

UNESCO, mülteciler, göçmenler ve stajyerler için alfabe geliştirme ve eğitim programlarında yenilikçi teknolojiler geliştirdi. Mevcut yerler: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000384917/PDF/384917spa.pdf.multi>(Erişim tarihi 6 Mayıs 2024).

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR). (2021). Genç Girişimciliğini Teşvik Etmek: En İyi Uygulamalar ve Politika Önerileri.

Maryland Üniversitesi, Takım Çalışması ve İşbirlikli Öğrenme. Şurada mevcuttur: <https://tltc.umd.edu/instructors/resources/teamwork-collaborative-learning>

Weaver, GC, McDonald, PL, Louie, GS ve Woodman, TC (2024). Covid-19 sonrası yükseköğretimde uluslararası sanal değişimin gelecekteki potansiyelleri: bir kapsam incelemesi.

Eğitim Bilimleri, 14(3), 232. <https://doi.org/10.3390/educsci14030232>